

แนวปฏิบัติและข้อพิจารณาที่สำคัญ

เกี่ยวกับการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย
ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลยนอกราชอาณาจักร
ด้วยวิธีไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ

๑. กฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

- ๑.๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๓ จัตวา และมาตรา ๘๓ สัตต
- ๑.๒ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลยนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๑.๓ ระเบียบปฏิบัติของศาลซึ่งออกตามความข้อ ๑๑ ของข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลยนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๓ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๑.๔ หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/ว ๔๔ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙

๒. ข้อพิจารณาที่สำคัญ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๓ สัตต วางหลักสำคัญว่าในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีกำหนดวิธีการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีไว้ โดยเฉพาะ ให้ศาลมีคำสั่งดังนี้

- ๒.๑ มีคำสั่งให้ส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับขนส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ หรือ
- ๒.๒ มีคำสั่งให้ส่งโดยผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ หรือ
- ๒.๓ มีคำสั่งให้ส่งทั้ง ๒ วิธี ตามข้อ ๒.๑ และข้อ ๒.๒

ทั้งนี้ หากปรากฏว่าประเทศที่จำเลยหรือบุคคลภายนอกผู้รับเอกสารมีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานอยู่นั้น เป็นประเทศที่มีข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ยกเว้นไต้หวัน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง และมาเก๊า) สาธารณรัฐเกาหลีราชอาณาจักรสเปน ประเทศออสเตรเลีย และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ให้ศาลดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี จะใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับขนส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศไม่ได้ เว้นแต่ข้อตกลงระหว่างประเทศได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๓. การจัดเตรียมเอกสารสำหรับส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับขนส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ

เมื่อโจทก์ได้ยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันยื่นคำฟ้องเพื่อให้ศาลจัดส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลยซึ่งมีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานอยู่นอกราชอาณาจักรแล้ว ให้โจทก์จัดทำคำแปลหมายเรียก คำฟ้องตั้งต้นคดี และเอกสารอื่นใดที่จะส่งไปยังประเทศที่จำเลยมีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานเป็นภาษาราชการของประเทศนั้นหรือเป็นภาษาอังกฤษ โดยต้องมีคำรับรองคำแปลว่าถูกต้องยื่นต่อศาลพร้อมกับคำร้องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๓ จัตวา

๔. การวางเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่าย

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลยนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้โจทก์มีหน้าที่วางเงินสำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีตามระเบียบปฏิบัติของศาล ซึ่งหากปรากฏว่ามีเงินดังกล่าวเหลืออยู่ให้คืนแก่โจทก์หรือผู้มีสิทธิได้รับโดยเร็ว ทั้งนี้ หากเงินที่โจทก์วางไว้ต่อศาลไม่เพียงพอ ให้ศาลสั่งโจทก์วางเงินเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร

๕. การติดตามผลการส่งเอกสารทางระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือทางอื่น

เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือส่งทางผู้ประกอบกิจการรับขนส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดส่งเอกสารภายในวันทำการถัดไป เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือโจทก์ยังมิได้วางเงินค่าใช้จ่าย ก็ให้จัดส่งภายในวันทำการถัดจากวันที่เหตุจำเป็นนั้นได้หมดสิ้นไปหรือได้มีการวางเงินค่าใช้จ่ายนั้นแล้ว

๕.๑ กรณีที่ศาลสั่งให้ส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ติดตามผลการส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือทางอื่นแล้วแต่กรณี

๕.๒ กรณีที่ศาลสั่งให้ส่งทางผู้ประกอบกิจการรับขนส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดส่งทางผู้ประกอบกิจการดังกล่าวที่น่าเชื่อถือและมีระบบการตรวจสอบผลการส่ง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ติดตามผลการส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือทางอื่นแล้วแต่กรณี

๕.๓ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบพิมพ์ผลการส่งจากระบบการตรวจสอบ ตามข้อ ๕.๑ หรือข้อ ๕.๒ แล้วแต่กรณี และให้ดำเนินการต่อไป ดังนี้

๑) ถ้าสามารถส่งเอกสารดังกล่าวได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานประกอบการแจ้งผลนั้นรวมไว้ในสำนวน

๒) ถ้าไม่สามารถส่งเอกสารดังกล่าวได้ หรือไม่ได้รับแจ้ง หรือไม่ปรากฏผลการส่งภายในระยะเวลาอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลเสนอศาลเพื่อให้มีคำสั่งว่าจะดำเนินการส่งด้วยวิธีการอย่างไรต่อไป (พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๓ อัญญัติ) โดยไม่ต้องรอให้คู่ความที่เกี่ยวข้องแถลงต่อศาลอีก แต่ถ้าศาลได้กำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติในการส่งเอกสารดังกล่าวในครั้งหลังนี้ไว้แล้ว ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติที่นั้นทันที

จัดทำโดย

ส่วนกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศ
สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
โทร. ๐ ๒๕๔๑ ๒๘๖๑ โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๕๓